

Slagelse Kommune

Analyse af lærernes arbejdstid

Skoleåret 2009/2010

Indhold

1.	Indledning	5
1.1.	Formål og resultater.....	5
1.2.	Styregruppe for analysen.....	6
2.	Læsevejledning til rapporten	6
2.1.	Hovedkonklusioner	6
2.2.	Den tekniske afrapportering.....	6
2.2.1.	Kapitel 4 – Den lokalt indgåede aftale om lærerarbejdstid	6
2.2.2.	Kapitel 5 – Lærernes nettoarbejdstid	7
2.2.3.	Kapitel 6 – Den egentlige undervisning.....	7
2.2.4.	Kapitel 7 – Ressourcetildelingen.....	7
2.2.5.	Kapitel 8 – Opgaver i tilknytning til undervisningen.....	7
2.2.6.	Kapitel 9 – Anden tid.....	7
2.2.7.	Kapitel 10 – Muligheder for effektivisering	8
2.3.	Bilag til rapporten.....	8
2.3.1.	Bilag 1: Datagrundlag og metode.....	8
2.3.2.	Bilag 2. Den gennemsnitlige anvendelse af lærernes arbejdstid i Slagelse Kommune.	8
2.3.3.	Bilag 3. Lærernes arbejdstid i Slagelse Kommune kontra 5 sammenligningskommuner.	8
3.	Hovedkonklusioner	9
3.1.	Ja, lærerne har bedre vilkår end kollegerne i sammenligningskommunerne	9
3.2.	Nej, en del af den ressource, som gives til undervisning, bliver brugt til andre opgaver	10
3.3.	Ja, effektiviseringer er mulige, men skal det have en effekt, kræver det en ny lokal lærerarbejdstidsaftale.....	10
3.4.	Hovedoversigt over lærernes arbejdstid.....	11
3.5.	Omfanget af den egentlige undervisning.....	12
3.6.	Ressourcetildelingen – er der sammenhæng mellem budgetforudsætninger og de faktiske forhold?.....	13
3.7.	Opgaver i tilknytning til undervisningen og andre opgaver.....	14
3.8.	Råderum for lokale prioriteringer	15
3.9.	Overtid og nettoarbejdstid.....	16
3.10.	Muligheder for effektivisering, og strategiske valg.....	17
4.	Den lokalt indgåede aftale om lærerarbejdstid	19
4.1.	Generelt om Arbejdstidsaftale 2008.....	19
4.2.	De 3 typer af opgaver	20
4.2.1.	Undervisning.....	20
4.2.2.	Opgaver i tilknytning til undervisningen	20
4.2.3.	Andre opgaver	21
4.3.	Ledelse	22
4.4.	Lokal aftale om overgang.....	22
4.5.	Den lokale arbejdstidsaftale i Slagelse	23
4.5.1	Lærernes professionelle råderum og ansvar	23
4.5.2	Ændringer i løbet af skoleåret	24
4.5.3	Pausetid til andre opgaver.....	24

5.	Lærernes nettoarbejdstid	24
5.1.	Nettoarbejdstiden	24
5.2.	Frihed pga. den 6. ferieuge, afspadsering og andet fravær	26
5.2.1.	Fravær grundet den 6. ferieuge	26
5.2.2.	Afspadsering	27
5.2.3.	Andet fravær	27
6.	Den egentlige undervisning	27
6.1.	Den gennemsnitlige undervisningstid	27
6.2.	Skolerne på tværs	28
6.3.	Sammenligning med andre kommuner	28
7.	Ressourcetildelingen	29
7.1.	Den egentlige undervisning	29
7.2.	Anden undervisning	29
7.3.	Øvrig anden tid	30
7.4.	Vurdering af effektiviteten	31
8.	Opgaver i tilknytning til undervisningen	32
8.1.	Den kommunale omregningsfaktor	32
8.2.	Lederdisponeret tid	32
8.2.1	Teamkoordinator o.l. og teamsamarbejde	33
8.2.2.	LP-skoleudviklingsprojektet	34
8.2.3.	Teamudvikling og anden skoleudvikling	35
8.2.4.	Fagudvalgsformænd	36
8.3.	Samlet vurdering af tidsforbruget	36
9.	Anden tid	37
9.1.	Andre opgaver	37
9.2.	Aftalefastsat tid	37
9.2.1.	Aldersreduktion	37
9.2.2.	Skolebibliotek	38
9.3.	Lederdisponeret tid	38
9.3.1.	Mødevirksomhed og pædagogiske dage	38
9.3.2.	Medarbejderudviklingssamtaler	39
9.3.3.	Efter og videreuddannelse	40
9.3.4.	Konkrete opgaver og hverv samt pædagogiske-administrative opgaver på skolen	40
9.3.5.	Resttimer	41
9.4.	Overtid	42
10.	Muligheder for effektivisering	44
10.1.	Undervisningstiden lig ressourcetildelingen	45
10.2.	En halv lektion mere om ugen pr. lærer	45

Bilag 1: Datagrundlag og metode	47
1.1. Datagrundlag.....	47
1.1.1. Data om lærernes arbejdstid i Slagelse Kommune.....	47
1.1.2. Lokale aftaler om arbejdstid	48
1.1.3. Skolernes ressourcefordelingsmodel	48
1.1.4. Eksterne kilder.....	48
1.2. Skoler omfattet af analysen.....	48
1.3. Kvalitetssikringsprocedure.....	49
1.4. Nettoarbejdstid for skoleåret 2009/2010	50
1.5. Korrektion af registrerede data	51
Bilag 2.....	53
Bilag 3	55

1. Indledning

Slagelse Kommune har rettet henvendelse til KL's Juridiske Kontor med forespørgsel om KL's medvirken til at gennemføre en analyse af mulighederne for en effektivisering af lærernes arbejdstid på kommunens skoler.

Analysen skal føre frem til anbefalinger og forslag, der retter sig mod en optimering af anvendelsen af lærernes arbejdstid. Enten i form af bedre service (flere undervisningstimer med uændret ressourceforbrug) eller ved anvendelse af færre ressourcer med uændret service (samme undervisning med færre ressourcer).

1.1. Formål og resultater

Det nærmere formål med analysen er:

- At afdække, hvordan lærernes arbejdstid er planlagt anvendt i Slagelse Kommune i skoleåret 2009/2010.
- At sammenligne anvendelsen af lærernes arbejdstid i Slagelse Kommune med resultatet af tilsvarende analyser i andre af landets kommuner.
- At udpege de områder, hvor ressourceforbruget i Slagelse Kommune er højere end i sammenlignelige kommuner, og dermed tilvejebringe et grundlag for en ændret prioritering af ressourcerne på området.

Analysen gennemføres således som led i kommunens arbejde med turnusanalyser, og skal afdække, om kommunen i forhold til andre kommuner giver lærerne bedre, ringere eller gennemsnitlige arbejdsvilkår i forhold til de mange forskelligartede opgaver, som knytter sig til den egentlige undervisning.

I forbindelse med analysen skal konsulenterne foretage en vurdering af, om Slagelse Kommune inden for de rammer som følger af den lokalt indgåede arbejdstidsaftale kan gennemføre effektiviseringer af anvendelsen af lærernes arbejdstid - eller om dette vil forudsætte en genforhandling af aftalen.

Analysen skal således også afdække praksis med hensyn til prioritering af undervisningsopgaven, og foretage en vurdering af om en ændret adfærd vil kunne bidrage til, at en større andel af lærernes samlede arbejdstid vil kunne anvendes på den direkte service.

1.2. Styregruppe for analysen

I forbindelse med gennemførelse af analysen har der været nedsat en styregruppe, som har haft ansvaret for:

- at projektet sættes i gang og gennemføres indenfor de rammer, som følger af kontrakten
- at rekvirere data og andet materiale samt sikre, at dette leveres rettidigt
- at drøfte og afklare problemstillinger, som konsulenterne rejser
- at informere om projektet overfor politikere, administration og decentrale ledere
- at gennemgå eventuelt skriftligt materiale fra konsulenterne om faktuelle forhold
- at behandle konsulenternes afrapportering

Der har været afholdt et enkelt møde i styregruppen den 31. maj 2010.

Projektgruppen består af:

- Konsulenterne
- Projektgruppen for turnusanalysen for skoleområdet

2. Læsevejledning til rapporten

2.1. Hovedkonklusioner

I kapitel 3 præsenterer konsulenterne rapportens hovedkonklusioner, jf. afsnit 1.1. om analysens formål og resultater.

Der er tale om et sammendrag for de læsere, som ikke ønsker at fordybe sig i de detaljer, som knytter sig til den tekniske afrapportering i kapitel 4 til 10 med bilag.

2.2. Den tekniske afrapportering

2.2.1. Kapitel 4 – Den lokalt indgåede aftale om lærerarbejdstid

I kapitel 4 gennemgås de principper, og typer af arbejdsopgaver, som ligger til grund for indgåelsen af den lokale A.08-aftale mellem Slagelse Kommune og den lokale lærerkreds.

For læsere, som ikke har et nærmere kendskab til arbejdstidsregler for lærere vil kapitel 4 med fordel kunne læses inden rapportens sammendrag i kapitel 3.

2.2.2. Kapitel 5 – Lærernes nettoarbejdstid

I kapitel 5 gøres der rede for hvor stor en del af lærernes bruttoarbejdstid, som anvendes på forskellige typer af betalt fravær, fx ferie, søgnehelldage, afspadsering af overtid fra det foregående skoleår mv.

2.2.3. Kapitel 6 – Den egentlige undervisning

I kapitel 6 præsenteres analysens resultater vedrørende det gennemsnitlige tidsforbrug på undervisning i folkeskolens obligatoriske fag, dvs. omfanget af den egentlige undervisning.

Analysens resultater sammenholdes med eksterne kilder om anvendelsen af lærernes arbejdstid, bl.a. data som konsulenterne har indsamlet fra andre analyser af lærernes arbejdstid.

2.2.4. Kapitel 7 – Ressourcetildelingen

I kapitel 7 gennemgås principperne for skolernes ressourcefordeling. Med udgangspunkt i analysens resultater, jf. kapitel 6, foretages endvidere en vurdering af effektiviteten.

2.2.5. Kapitel 8 – Opgaver i tilknytning til undervisningen

I kapitel 8 præsenteres de opgaver som knytter sig til undervisningen, jf. den lokalt indgåede aftale om lærerarbejdstid. Herudover præsenteres analysens resultater vedrørende lederdisponerede opgaver, som efter lokal beslutning er givet udover den kommunalt aftalte faktor for ”opgaver i tilknytning til undervisningen”.

Der foretages endelig en vurdering af tidsforbruget pr. lærer til disse opgaver i Slagelse Kommune med udgangspunkt i data om de tilsvarende opgaver i 5 sammenligningskommuner.

2.2.6. Kapitel 9 – Anden tid

I kapitel 9 præsenteres øvrige opgaver under ”anden tid”, og tidsforbruget er registreret i forhold til opgaver, hvor tidsforbruget følger af den lokale arbejdstidsaftale eller andre kommunalt fastsatte regler, og opgaver som er lederdisponerede, dvs. udtryk for en lokal prioritering.

For en række af de lederdisponerede opgaver er der foretaget en sammenligning på tværs af skolerne med henblik på at synliggøre et evt. råderum for omprioritering.

2.2.7. Kapitel 10 – Muligheder for effektivisering

I kapitel 10 foretages en vurdering af om Slagelse Kommune vil kunne gennemføre en effektivisering af lærernes arbejdstid inden for de rammer, som følger af den lokalt indgåede A.08-aftale – eller om en effektivisering vil forudsætte en genforhandling af lokalaftalen.

2.3. Bilag til rapporten

2.3.1. Bilag 1: Datagrundlag og metode

I bilag 1 præsenteres analysens datagrundlag, metode, kvalitetssikringsprocedure samt brugen af eksterne kilder om lærerarbejdstid, bl.a. data om anvendelsen af lærernes arbejdstid i de 5 sammenligningskommuner: Albertslund, Høje-Taastrup, Esbjerg, Faxe og Lolland kommuner.

Her præsenteres også det grundlaget, hvorpå konsulenterne har foretaget korrektioner af datagrundlaget som følge af, at fravær pga. feriefridage, seniordage og efter og videreuddannelse i det indsamlede datamateriale er registreret som ”undervisning”.

2.3.2. Bilag 2. Den gennemsnitlige anvendelse af lærernes arbejdstid i Slagelse Kommune.

Bilag 2 viser den gennemsnitlige anvendelse af lærernes arbejdstid med og uden korrektioner.

2.3.3. Bilag 3. Lærernes arbejdstid i Slagelse Kommune kontra 5 sammenligningskommuner.

I bilag 3 sammenholdes den gennemsnitlige anvendelse af lærernes arbejdstid i Slagelse Kommune med gennemsnittet for lærerne i de 5 sammenligningskommuner.

3. Hovedkonklusioner

Tre overordnede spørgsmål danner grundlag for de hovedkonklusioner, der er sammenfattet i dette kapitel:

- Har lærerne i Slagelse Kommune bedre, gennemsnitlige eller ringere vilkår i forhold til de opgaver, som ligger udover undervisningen?
- Svarer omfanget af undervisning til det udgangspunkt, der er for tildelingen af ressourcer?
- Er effektiviseringer mulige inden for de rammer, som følger af den lokalt indgåede arbejdstidsaftale for lærere?

Svarene på disse tre centrale spørgsmål følger i afsnit 3.1 til 3.3 og underbygges af de følgende afsnit 3.4 til 3.10.

3.1. Ja, lærerne har bedre vilkår end kollegerne i sammenligningskommunerne

På baggrund af rapportens afsnit 3.7. konkluderes, at lærerne i Slagelse Kommune i forhold til deres kolleger i Capacents landsanalyse og lærerne i de 5 sammenligningskommuner har bedre vilkår i forhold til de opgaver, som ligger udover undervisningen.

Heraf følger, at der pr. undervisningstime anvendes mere tid på de mange indirekte arbejdsopgaver, som fx forberedelse, mødevirksomhed, tid til særlige funktioner og hverv mv., og at undervisningens andel af den samlede nettoarbejdstid i Slagelse Kommune er lavere end i de kommuner, der sammenlignes med.

Hvis undervisningens andel af den samlede nettoarbejdstid blev hævet til et niveau svarende til Capacents landsgennemsnit eller til gennemsnittet for de 5 sammenligningskommuner ville Slagelse Kommune kunne opnå væsentlige besparelser på den løbende drift.

I afsnit 3.3. forholder konsulenterne sig til, i hvilket omfang dette i givet fald også vil være muligt uden en ændring af den lokalt indgåede lærerarbejdstidsaftale.

3.2. Nej, en del af den ressource, som gives til undervisning, bliver brugt til andre opgaver

Analysen viser, at en del af den ressource, som er tildelt til undervisningsopgaver, anvendes på løsning af en række af de indirekte arbejdsopgaver. Det vurderes at have et omfang som næsten svarer til ca. en ugentlig undervisningslektion pr. lærer.

Analysen viser samtidigt, at ressourcetildelingen har et stærkere fokus på de mange indirekte arbejdsopgaver, der ligger ved siden af undervisningen. I forhold til flere af sammenligningskommunerne forudsætter Slagelse Kommune således, at en mindre procent af den samlede lærerarbejdstid anvendes på folkeskolens kerneydelse.

Ved en evt. fremtidig revision af kommunens budgetmodel vil der således kunne hjemtages et betydeligt provenu, hvis man politisk ønsker, at der skal være et stærkere fokus på vægtningen af den egentlige undervisning.

3.3. Ja, effektiviseringer er mulige, men skal det have en effekt, kræver det en ny lokal lærerarbejdstidsaftale

Analysen viser, at mulighederne for omprioriteringer af tid anvendt på andre opgaver end undervisning er til stede. Mulighederne er dog noget begrænsede, fordi størstedelen af den arbejdstid, som ikke anvendes på udover undervisningen, er reguleret ved forskellige regler i den lokalt indgåede A.08-aftale.

Det vurderes dog at være muligt at foretage omprioriteringer af en del af de lederdisponerede opgaver, som udgør ca. 7,5 % af lærernes samlede arbejdstid.

Med et stærkt ledelsesmæssigt fokus på undervisningsopgaven vurderes det at være muligt at hæve den gennemsnitlige undervisningstid med ca. 11,3 timer pr. lærer.

Et nyt og højere niveau for gennemsnitlig undervisningstid pr. lærer i Slagelse Kommune vil dog også efter en sådan omprioritering være lavere end det konsulenterne har registreret i de øvrige 15 kommuner, hvor KL har gennemført tilsvarende analyser.

Skal Slagelse Kommune opnå en mærkbar effektivisering – eller blot en service, som svarer til det som skolerne får ressourcer til - så forudsætter det en ændring af den lokalt indgåede A.08-aftale.

Det er således konsulenternes vurdering, at der med indgåelsen af denne lokalaftale – i forhold til budgetforudsætningerne – er sket en opgaveglidning, som betyder, at skolerne ikke har mulighed for at levere et omfang af undervisning svarende udgangspunktet for ressourcetildelingen.

Som det fremgår af afsnit 3.8. er 54,4% af den samlede lærerarbejdstid bundet via bestemmelser i lokalaftalen. En reduktion af disse bindinger, så der etableres et større ledelsesmæssig råderum for prioritering af undervisningsopgaven, er helt afgørende i forhold til muligheden for mærkbare effektiviseringer/serviceforbedringer.

Der gøres opmærksom på, at forskellige muligheder for effektiviseringer der er nævnt i rapporten ikke uden videre kan akkumuleres. Der er således nævnt forskellige muligheder for effektiviseringer forbundet med at hæve omfanget af lærernes arbejdstid, ændringer af lokalaftale, og det påpeges også, at skolerne har en forskellig administrativ praksis hvor der kan effektiviseres gennem ”best practice”. Den budgetmæssige virkning af alle de forskellige beregninger kan ikke uden videre akkumuleres.

3.4. Hovedoversigt over lærernes arbejdstid

Grundlaget for analysen baserer sig på, at hver eneste arbejdsopgave for hver enkelt lærer er kategoriseret efter en kontoplan¹. Kategoriseringen er afsluttet efter, at alle skoler er blevet interviewet om, hvad det nærmere indhold i opgaven er. Variationen mellem de enkelte skoler berøres ikke i dette kapitel. Der henvises her til rapportens kapitel 4-10.

I tabellen vises det gennemsnitlige tidsforbrug pr. lærer i Slagelse Kommune, opgjort på hovedaktiviteter. Resultatet er sammenholdt med gennemsnittet for de tilsvarende opgaver og aktiviteter i 5 kommuner, hvor konsulenterne i de sidste år har gennemført tilsvarende analyser - Albertslund, Høje-Taastrup, Esbjerg, Lolland og Faxe kommuner.

¹ Se evt. nærmere herom i bilag 1 til rapporten.

Tablet: Gennemsnitligt tidsforbrug pr. lærer i Slagelse Kommune i forhold til gennemsnittet i de 5 sammenligningskommuner

Aktiviteter og opgaver:	Slagelse	5 kommuner
Fravær (6. ferieuge, afspadsering m.m.)	29,1	19,4
Undervisning	614,5	641,9
Opgaver i tilknytning til undervisningen ²	797,5	783,7
Andre opgaver	248,4	242,6
Arbejdstimer, ekskl. ferie og helligdage	1689,5	1687,7
Heraf overtid	-16,0	-12,5

På den baggrund kan det konkluderes, at lærerne i Slagelse Kommune anvender mere tid på fravær, opgaver i tilknytning til undervisningen og overarbejde, mens de anvendes mindre tid på undervisning og andre opgaver end lærerne i sammenligningskommunerne.

3.5. Omfanget af den egentlige undervisning

I rapportens kapitel 6 konkluderes, at lærernes gennemsnitlige undervisning i folkeskolens obligatoriske fag er på **614,5 timer pr. lærer³**, hvilket svarer til 36,4 % af den samlede arbejdstid, inkl. overtid, men ekskl. ferie og søgnehelligdage.

Gennemsnittet inkluderer en skoledag, hvor alle lærere får tildelt tid til undervisning og opgaver i tilknytning til undervisningen, fordi arbejdstiden opgøres på grundlag af 200 skoledage, uanset af der i skoleåret kun er 199 skoledage. Dvs. der betales løn for en arbejdsdag, der ikke anvendes. Effekten heraf er 4.200 nettoarbejdstimer, hvilket svarer til en lønudgift på 1,0 mio. kr. Reelt undervises der altså mindre end 614,5 timer i gennemsnit.

I de senere år har KL's Juridiske Kontor gennemført analyser af anvendelsen af lærernes arbejdstid i en række kommuner, bl.a. Albertslund, Høje-Taastrup, Esbjerg, Lolland og Faxe kommuner. På analysetidspunktet var den gennemsnitlige undervisningstid for lærerne i de fem kommuner **641,9 timer**, svarende til 38,0 % af den anvendte arbejdstid, inkl. overtid, men ekskl. ferie og søgnehelligdage.

Finansministeriet og KL gennemførte i 2006 en analyse af anvendelsen af lærernes arbejdstid på 102 skoler i 32 kommuner. Analysen blev udført af konsu-

² Opgaver i tilknytning til undervisningen er primært forberedelse og efterbehandling af undervisningen, pauser mellem elevernes lektioner, samarbejde mellem lærerne, skole/hjem-samarbejde og andre opgaver.

³ Svarende til ca. 20,5 ugentlige lektioner pr. lærer

lentfirmaet Capacent, og analysen viste, at den gennemsnitlige undervisningstid pr. lærer lå på **650 timer**, svarende til 38,5 % af lærernes arbejdstid, inkl. overtid, men ekskl. ferie og søgnehelligdage.

Tabel: Undervisningstid pr. lærer

Undervisning:	Slagelse	5 kommuner	Capacent
Gennemsnitligt timetal/lærer	614,5	641,9	650,0
Procentdel af nettoarbejdstid:	36,4 %	38,0 %	38,5 %

På den baggrund konkluderes, at lærerne i Slagelse Kommune både i forhold til Capacents landsanalyse, og i forhold til gennemsnittet af de 5 sammenligningskommuner, anvender mindre tid på den egentlige undervisning.

Det skal hertil bemærkes, at omfanget af undervisning i Slagelse Kommune er det laveste konsulenterne har set i nogen af de kommuner, hvor man har gennemført analyser.

3.6. Ressourcetildelingen – er der sammenhæng mellem budgetforudsætninger og de faktiske forhold?

I rapportens kapitel 7 konkluderes, at man i Slagelse Kommune har en budgetmæssig model som indebærer, at for hver gang skolerne skal levere **643,8 timers undervisning**, tildeles de på budgettet en fuldtidsstilling.

De resterende 1.028,6 nettoarbejdstimer dækker lærernes øvrige arbejdsopgaver, herunder opgaver, som i ressourcefordelingsmodellen benævnes ”anden undervisning”, fx skolebibliotek og lejrskoler. Det svarer til et forholdstal mellem undervisning og øvrige arbejdsopgaver på 1 = 1,60 nettoarbejdstimer.

Med et gennemsnitligt undervisningstimetal på 614,5 timer pr. lærer ligger undervisningen på et lavere niveau end udgangspunktet for skolernes ressourcefordeling.

Baggrunden er, at en del af den ressource, som er tildelt til undervisningsopgaver, veksles til andre arbejdsopgaver end undervisning. Det vurderes at have et omfang som gennemsnitligt svarer til ca. en ugentlig undervisningslektion pr. lærer – ca. 30 timer.

Konsulenterne har sammenholdt niveauet for ressourcetildeling med vilkårene i nogen af de 5 sammenligningskommuner, hvor KL's Juridiske Kontor i de sidste år har gennemført tilsvarende arbejdstids- og budgetanalyser.

I **Høje-Taastrup Kommune** får skolerne for 661,1 undervisningstimer tildelt 1.672,4 nettoarbejdstimer til at løse de samlede opgaver på skolerne. Det svarer til et forholdstal mellem undervisning og øvrige arbejdsopgaver på $1 = 1,53$ nettoarbejdstimer.

I **Esbjerg Kommune** får skolerne for 672,0 undervisningstimer tildelt 1.672,4 nettoarbejdstimer til at løse de samlede opgaver på skolerne. Det svarer til et forholdstal mellem undervisning og øvrige arbejdsopgaver på $1 = 1,49$ nettoarbejdstimer.

I forhold til de to sammenligningskommuner kræver Slagelse Kommune således mindre undervisning pr. lærer end Høje-Taastrup og Esbjerg kommuner. Følger Slagelse Kommune niveauet fra Høje-Taastrup Kommune, vil det betyde et fald i driftsudgifterne på 6,9 mio. kr.

På den baggrund konkluderes, at Slagelse Kommune forudsætter, at undervisningen udgør en mindre andel af lærernes samlede arbejdstid end det, der er vilkårene i nogen af sammenligningskommunerne. Endvidere, at dette (lavere niveau) ikke gennemføres i praksis, fordi ressourcer afsat til folkeskolens kerneydelse i betydeligt omfang anvendes på andre formål.

3.7. Opgaver i tilknytning til undervisningen og andre opgaver

Som det fremgår af rapportens kapitel 8 anvendes der i Slagelse Kommune gennemsnitligt 797,5 timer pr. lærer på opgaver i tilknytning til undervisningen.

Af de 797,5 timer er de ca. **778,9 timer** udløst af, at der mellem kommune og kreds er aftalt en faktor for, hvor meget tid der skal udløses for hver lektion læreren skal undervise. Resten er supplerende tid, som der er givet herudover.

De 18,7 timer, som gives som ekstra tid, er efter konsulenternes opfattelse dobbeltbetaling. Det er ekstra tid, som gives for opgaver, der allerede er betalt for en gang via omregningsfaktoren. Effekten heraf er, at der bliver færre timer tilbage af "købe" undervisning for. Det kan også tages som udtryk for, at undervisning er blevet nedprioriteret i forbindelse med, at skolerne er begyndt at planlægge efter den nye lokalaftale. Disse ekstra timer kan omprioriteres til timer til undervisning, og det kræver ikke aftale med den lokale lærerkreds eller

skolens tillidsrepræsentant. Gennemsnittet dækker dog en variation på de 19 skoler fra 3 til 33 timer pr. lærer.

Sammenligningskommunerne anvender 783,7 timer pr. lærer på opgaver i tilknytning til undervisningen, dvs. 13,8 timer mindre end gennemsnittet for lærere i Slagelse Kommune. Sammenligningskommunerne kan med andre ord købe mere undervisning, end Slagelse Kommune kan for de samme penge, hvilket skyldes den indgåede lokalaftale.

I forhold til ”andre opgaver” anvender lærerne i Slagelse Kommune 248,4 timer pr. lærer, hvilket er 5,8 timer mere pr. lærer end sammenligningskommuner.

Lærerne i Slagelse Kommune anvender under ét 1.046,0 nettoarbejdstimer på at løse de arbejdsopgaver, som ligger ud over den egentlige undervisning. Det kan sammenholdes med 1.026,5 i sammenligningskommunerne og 1.019 i Capacents landsanalyse.

Hvis forholdstallet mellem undervisning og alle øvrige opgaver i Slagelse Kommune blev reduceret til niveauet i sammenligningskommunerne ville det frigive **63,5 timer pr. lærer.**⁴

Konsulenterne konkluderer på den baggrund, at lærerne i Slagelse Kommune i forhold til vilkårene i sammenligningskommunerne har bedre arbejdsvilkår i forhold til den anvendte tid på opgaver i tilknytning til undervisningen.

3.8. Råderum for lokale prioriteringer

Den anvendte tid til opgaver ud over undervisning er i betydeligt omfang reguleret i den nye lokalaftale.

Af det samlede tidsforbrug pr. lærer på 1.046,0 timer vedrører de 778,9 timer således den aftalte omregningsfaktor for opgaver i tilknytning til undervisningen og yderligere 139,7 timer andre obligatoriske bestemmelser om ”andre opgaver”. I alt 918,6 timer pr. lærer.

⁴ 1.060 timer – (1.026,5/641,9 * 614,5) = 63,5 timer pr. lærer

Table: Gennemsnitlig ledelsesdisponeret tid

Aktiviteter og opgaver:	Slagelse	I procent
Fravær	29,1	1,7 %
Undervisning	614,5	36,4 %
Akkordbelagte opgaver	918,6	54,4 %
Lederdisponerede opgaver	127,4	7,5 %
Arbejdstimer, ekskl. ferie og helligdage	1689,5	100,0 %

Til de opgaver som skolerne selv skal - eller vælger - at sætte tid af til, er der 127,4 timer pr. lærer, svarende til 7,5 % af den samlede anvendte arbejdstid, ekskl. ferie og søgnehelligdage. Der er altså en meget central styring gennem lokalaftalen af, hvad skolerne skal anvende deres ressourcer til, hvis de vil have løst en opgave af lærere.

De 108,7 timer pr. lærer skal dække opgaver som fx: mødevirksomhed, pædagogiske dage, efteruddannelse, medarbejderudviklingssamtaler, forskellige typer af konkrete opgaver og hverv samt pædagogiske-administrative opgaver.

18,7 timer af de 108,7 timer er givet som dobbeltbetaling, jf. afsnit 3.7.

Ved en omprioritering af lederdisponeret tid, så tidsforbruget i forhold til de enkelte opgaver blev reduceret til det kommunale gennemsnit, vil der kunne frigøres ca. 15.500 nettoarbejdstimer, som kan veksles til knapt 7.000 undervisningstimer.

Dette vil i givet fald medføre en stigning i det gennemsnitlige undervisningstimal pr. lærer fra 614,5 til 625,8 timer pr. lærer, dvs. en stigning på 11,3 timer pr. lærer.

3.9. Overtid og nettoarbejdstid

Overtid

Analysen viser et gennemsnitligt forbrug af overtid på 16 timer pr. lærer. Det er højt i forhold til, hvad konsulenterne har registreret i andre kommuner. Men spredningen mellem skolerne er dog stor og påvirkes af 4 skoler med et forbrug mellem 29 og 38 timer pr. lærer.

Konsulenterne forudsætter, at overarbejde generelt finansieres via ansættelse af færre lærere på skolerne, end der ellers ville have været budgetmidler til, men finder dog anledning til at bemærke, at det med den nye lokale arbejdstidsaftale er dyrere at få læst en undervisningstime på overtid end ved meransættelse af

lærere. Prisen for en lektion af 45 minutter er således 2,5 times afspadsring eller timeløn (235 %).

Nettoarbejdstid

Nettoarbejdstid er de timer, der skal arbejdes efter fradrag for ferie og søgne-helligdage. For kommunens øvrige ansatte varierer det tal fra år til år og er afhængig af antallet af søgne-helligdage, som falder på "arbejdsdage". For lærerne har man fikseret nettoarbejdstiden i den lokale arbejdstidsaftale.

Konkret har man indgået en lokalaftale, hvor lærerne for skoleåret 2009/2010 skulle arbejde ca. en dag mindre end kommunens øvrige ansatte med uændret løn. Center for Skole har - efter at være orienteret om dette forhold - genfor-handlet nettoarbejdstiden for lærere med lærerkredsen, og der er indgået aftale om en nettoarbejdstid på 1.680 timer.

Problemstillingen gør sig imidlertid også gældende for de to næste skoleår. For alle andre end lærerne vil nettoarbejdstiden i skoleåret 2010/2011 og 2011/2012 være på hhv. 1.694,6 timer og 1.687,2 timer.

I løbet af de næste to skoleår mister Slagelse Kommune dermed 21,8 nettoarbejdstimer pr. lærer, svarende til ca. 3 arbejdsdage pr. medarbejder. Det svarer over to skoleår til 8,2 lærerstilling. Lokalaftalen udløser alene på dette punkt et tab af kommunal service til en værdi på 3,4 mio. kr.

Fra skoleåret 2012/13 og frem vil Slagelse Kommune begynde at hente noget af det tabte tilbage igen, fordi alle 9 søgne-helligdage (igen) falder på arbejdsdage, hvilket betyder en nettoarbejdstid på 1.672,4 time.

3.10. Muligheder for effektivisering, og strategiske valg

Af kommissoriet for analysen følger, at konsulenterne skal foretage en vurdering af, om Slagelse Kommune kan gennemføre en effektivisering af lærernes arbejdstid inden for de rammer, som følger af den lokalt indgåede A.08-aftale – eller om en effektivisering vil forudsætte en genforhandling af aftalen.

Problemstillingen kan belyses med udgangspunkt i en forudsætning om, at den gennemsnitlige undervisningstid pr. lærer øges til et niveau svarende til udgangspunktet for skolernes ressourcetildeling – ekskl. tid til lejrskoler, skolebibliotek, sociale og kulturelle arrangementer etc. Dvs. et scenarie, hvor det forudsættes, at Slagelse Kommune så at sige "får det kommunen betaler for".

Det vil i øvrigt betyde, at balancen mellem undervisning og den til rådighed værende nettoarbejdstid vil svare til gennemsnittet for de 5 sammenligningskommuner.

En stigning i den gennemsnitlige undervisningstid med 29,4 timer pr. lærer fra det nuværende gennemsnit på 614,5 timer til 643,8 timer pr. lærer vil forudsætte, at det reelt er muligt at frigøre lederdisponerede opgaver på ca. 65,5 timer pr. lærer. Det skyldes, at 1 undervisningstime mindst "koster" 2,23 nettoarbejdstimer, jf. lokalaftalen.

I forhold til et gennemsnitligt tidsforbrug til lederdisponeret tid på 127 timer pr. lærer er der således behov for, at skolerne omprioriterer 50 % af den anvendte tid i skoleåret 2009/2010. En sådan reduktion vurderes ikke at være muligt uden væsentlige konsekvenser for eksempelvis kurser og efteruddannelse.

Konsulenterne konkluderer på den baggrund, at mulighederne for at gennemføre effektiviseringer af lærernes arbejdstid begrænses væsentligt af den lokalt indgåede A.08-aftale. Det er således vurderingen, at det ikke vil være muligt at nå et niveau for undervisning, som svarer til udgangspunktet for den nuværende ressourcetildeling med den nuværende lokalaftale.

Overgangen til den nye lokale A.08-aftale har således medført, at opgaver i tilknytning til undervisningen og andre akkordbelagte opgaver er blevet opprioriteret på bekostning af undervisningen.

Den nye aftale udgør dermed en barriere for effektivisering af anvendelsen af lærernes arbejdstid. Besparelser på dette område vil derfor næppe kunne opnås uden en reduktion af elevernes undervisningstimer, flere elever i klasserne eller skolestrukturændringer.

Alternativt er en ændring af lokalaftalen, så faktoren for opgaver i tilknytning til undervisningen reduceres til et niveau svarende til de indgåede A.08-aftaler i sammenligningskommunerne.⁵

Med den nuværende lokalaftale er det næppe realistisk at øge omfanget af undervisning til mere end 630 timer.

Det vil medføre en serviceforbedring i forhold til den nuværende standard på 9.700 flere undervisningstimer, svarende til 15,5 færre lærere og lønsam på ca. 6,4 mio. kr.

⁵ Albertslund Kommune (faktor 2,14) og Høje-Taastrup Kommune (faktor 2,14 + 30 timer til kerneteam)

Forudsat at det nuværende omfang af undervisning politisk vurderes at være på et tilfredsstillende serviceniveau, vil råderummet evt. kunne anvendes på at styrke kommunens kassebeholdning.

En stigning i undervisningstiden med 15,5 timer pr. lærer vil forudsætte, at der frigøres 34,6 timer lederdisponeret tid pr. lærer, svarende til ca. 27 % af forbruget i skoleåret 2009/2010.

Med et stærkere ledelsesmæssigt fokus på, at der ikke fremover gives tid til opgaver, der er afhandlet via omregningsfaktoren for opgaver i tilknytning til undervisningen, vil en del af den nødvendige tid kunne frigøres.

Herudover vil der kunne frigøres ressourcer i forhold til ”andre opgaver”, fx hvis man anvender princippet om ”best practice” – og/eller har særligt fokus på de skoler, som i forhold til det kommunale gennemsnit har et højt tidsforbrug af de forskellige typer af ”andre opgaver”.

Alternativt er fx indgåelse af en ny lokalaftale, hvor det forudsættes, at undervisningen mindst gennemføres i et omfang svarende til sammenligningskommunerne, og hvor tiden til andre opgaver er uændret. Det vil udløse et provenu på 11,1 mio. kr. Provenuet vil stige i takt med de forudsætninger, der sættes for omfanget af undervisning.

Derudover kommer andre muligheder for effektivisering fx gennem ændrede klassekvotienter, organisations- og strukturændringer.

4. Den lokalt indgåede aftale om lærerarbejdstid

4.1. Generelt om Arbejdstidsaftale 2008

I dette kapitel defineres kort en række af de begreber, som er centrale i forbindelse med indgåelse af aftale om overgang til Arbejdstidsaftale 08 (A08). Der er ikke tale om en udtømmende gennemgang af aftalen, men alene en kort begrebsafklaring.

Tidligere blev lærernes arbejdstid opdelt i en række forskellige akkorder og puljer, fx 375-timers puljen, 155-timers puljen og tilbagefaldsakkorder om tid til klasselærere, lejrskoler mv.

Med den nye A08, som KL og LC indgik ved overenskomstforhandlingerne i 2008, bliver lærernes arbejdstid opdelt i tre typer af opgaver: 1) undervisning, 2) opgaver i tilknytning til undervisningen og 3) andre opgaver.

4.2. De 3 typer af opgaver

4.2.1. Undervisning

Det der var undervisning i den hidtidige arbejdstidsaftale, Arbejdstidsaftale 05, byggede på et udvidet undervisningsbegreb, hvor alt lærerens samvær med eleverne var undervisning.

Undervisning i A08 er et mere klassisk undervisningsbegreb, hvor undervisning defineres som *"klasseundervisning, holdundervisning og individuel undervisning i folkeskolens fag, herunder specialundervisning, vikartimer og undervisning på lejrskoler og ekskursioner"* (§ 3, stk. 2). Udgangspunktet er, at undervisning er de timer, som eleverne skal have for at opfylde folkeskoleloven, jf. folkeskolelovens § 16.

Det betyder fx, at opgaver som lektiecafé og IT-vejledning ikke er undervisning. Lektiecafé er en opgave i tilknytning til undervisning. IT-vejledning er som udgangspunkt en anden opgave.

4.2.2. Opgaver i tilknytning til undervisningen

I en A08-aftale fastsættes en omregningsfaktor, hvorved der for hver undervisningstime afsættes en ressource til "opgaver i tilknytning til undervisningen".

Omregningsfaktoren gælder for alle lærere i kommunen og betyder, at alle lærere forholdsmæssigt får den samme ressource pr. undervisningstime uanset karakteren og indholdet i de konkrete opgaver, som knytter sig til undervisningen for den enkelte lærer. Med faktoren afregnes en bred vifte af arbejdsopgaver, som knytter sig til undervisningen:

- forberedelse og efterbehandling af undervisningen alene og sammen med andre
- samarbejde og udvikling uanset form om alle forhold vedrørende undervisningen og øvrige opgaver i relation til undervisningen med alle relevante parter: lærere, ledelse, andre faggrupper, forældre, fx
 - skole-hjem samarbejde
 - elevsamtaler
 - teamsamarbejde og

- skoleudviklingsopgaver
- Faglig ajourføring
- Elevpraktik, brobygning, introduktionsforløb
- Klargøring og tilfældige forlængelser af skoledagen
- Opgaver ml. undervisningsopgaver, fx elevpauser
- Andre opgaver i tilknytning til undervisningen

Opgaverne er ikke knyttet til den enkelte undervisningstime, men til lærerens samlede undervisning.

Selvom en del af disse opgaver løses af en eller få lærere, så betyder det ikke, at der bliver tale om ”andre opgaver”. Det gælder fx opgaver som teamkoordinering, deltagelse i arbejdsgrupper på skolen om skoleudvikling og lektiecafe.

Udgangspunktet er, at det, der ikke er undervisning og det, som ikke er oplyst som andre opgaver i § 4, er opgaver i tilknytning til undervisning, forudsat at det er opgaver, der har sammenhæng med eller udspringer af undervisningen (§ 3, stk. 6).

4.2.3. Andre opgaver

Andre opgaver er *”...opgaver, der hverken er undervisning eller opgaver i tilknytning til undervisning, bortset fra...”* (§ 4, stk. 1) klasselærerfunktionen, supplerende tid til lejrskoler og supplerende tid til afgangsprøver og censur.

Andre opgaver er opgaver, der løses af en eller få lærere, dog med undtagelse af møder fælles for alle lærere og medarbejdsudviklingssamtaler. Andre opgaver kan fx være skolebibliotek, andre konkrete opgaver og hverv, tilsyn med samlinger, kurser og efteruddannelse, tid til tillidshverv, aldersreduktion mv.

Udgangspunktet for fastsættelse af tiden til ”andre opgaver” er, at skolelederen i dialog med læreren beslutter, hvor lang tid der skal afsættes til opgaven, og denne indgår i arbejdstidsopgørelsen i forholdet 1:1.

Skolelederen kan også vælge at indgå akkordaftaler med tillidsrepræsentanten om andre opgaver, ligesom kommunen kan indgå akkordaftaler med den lokale lærerkreds. Akkordaftaler er ikke udgangspunktet i en A08, sådan som det var tilfældet i A05.

Den supplerende tid ud over undervisningen til lejrskoler og prøver og censur indgår i andre opgaver, og niveauet fastsættes ved lokal aftale.

4.3. Ledelse

I en A08 er der ingen tid, som skolens ledelse principielt ikke kan disponere over. Skolens ledelse kan gribe ind i al lærerens arbejdstid og foretage prioriteringer, drøfte måder at løse opgaverne på og kræve nye måder at løse opgaverne på.

Det er dog som tidligere nævnt muligt for skolelederen at indgå aftaler om akkorder om andre opgaver med tillidsrepræsentanten eller mellem kommune og kredsen, men dette er ikke udgangspunktet i A08.

Skolens ledelse kan således disponere over både tiden til undervisning, til opgaver i tilknytning til undervisning og til andre opgaver. Det er muligt at beslutte, at lærerne i et større omfang skal være fysisk til stede på skolen, forudsat at det giver mening i forhold til opgaverne, og de fysiske rammer er i orden.

4.4. Lokal aftale om overgang

Overgang til en A08-aftale sker ved lokal aftale mellem kommunen og den lokale lærerkreds. I denne forbindelse tager parterne stilling til, hvordan alle opgaver fordeler sig på de tre nye opgavetyper.

Når opgaverne er fordelt, fremkommer en omregningsfaktor for relationen mellem undervisning og opgaver i tilknytning til undervisning, dvs. hvor meget tid til opgaver i tilknytning til undervisning, som tiden til undervisning automatisk udløser.

Omregningsfaktoren er derfor forskellig fra kommune til kommune og udtryk for den enkelte kommunes prioritering af opgaverne. Af omregningsfaktoren følger også et lokalt aftalt undervisningsmaksimum, dvs. det antal undervisningstimer, som en lærer maksimalt kan undervise i kommunen.

Danmarks Lærerforening har i en meddelelse af 31. maj 2010 til deres kredse oplyst, at foreningen har foretaget beregninger af det gennemsnitlige undervisningstimental i de kommuner, hvor der lokalt er indgået A.08-aftaler. Det maksimale undervisningstimental er ifølge Danmarks Lærerforenings beregninger på 765 timer, hvilket kan sammenholdes 753,36 time i Slagelse Kommune.

Jo højere omregningsfaktor, jo lavere bliver det maksimale undervisningstimental. Den indgåede A.08-aftale giver således lærerne bedre vilkår i forhold til opgaver i tilknytning til undervisningen end det som Danmarks Lærerforening betragter som et landsgennemsnit.

Kan de lokale parter blive enige, er det muligt at indgå en lokalaf tale om særlige omregningsfaktorer for midlertidige tilfældige vikartimer og hold- og to-lærertimer.

Udgangspunktet for indgåelse af en lokal A08-aftale har været udgiftsneutralitet, dvs. for den samme ressource skal de samme opgaver, som blev løst før overgangen, alt andet lige også kunne løses efter overgangen.

Det betyder samtidig, at det er væsentligt, når en lokal A08 vurderes at have blik for, om der ved overgangen til en lokal A08 er sket en opgaveglidning, dvs. at en opgave som følge af overgangen bliver mere ressourcekrævende uden at dette er udtryk for en bevidst handling eller politisk prioritering.

4.5. Den lokale arbejdstidsaftale i Slagelse

En lokalt aftalt Arbejdstidsaftale 08 kan være en mere eller mindre "ren" A08.

En ren A08 er en lokalt aftalt A08, hvor der lokalt alene er indgået aftale om en generel omregningsfaktor, et undervisningsmaksimum og eventuelle særlige omregningsfaktorer, jf. bilag 6 til den centrale A08.

En kommune kan ved overgangen til A08 aftale visse særlige forhold, som gør, at den lokalt aftalte A08 i større eller mindre grad afviger fra den rene centralt aftalte A08.

I det følgende vil den lokale arbejdstidsaftale i Slagelse Kommune blive vurderet ud fra den centralt aftalte rene A08.

4.5.1 Lærernes professionelle råderum og ansvar

Den centrale A08 forudsætter teamsamarbejde på skolen. Selvstyrende team, der varetager undervisningsopgaven under ledelsens ansvar, er derfor i tråd med intentionerne med den centrale A08.

I en ren A08 er der samtidig ingen lærerarbejdstid, som skolens ledelse ikke kan disponere over.

I den lokale arbejdstidsaftale i Slagelse Kommune er det aftalt, at den enkelte lærer selv kan beslutte at omprioritere opgaver, herunder fx beslutte at en undervisningstime skal omprioriteres til en elevsamtale.

Den lokale arbejdstidsaftale giver dermed i princippet lærerne mulighed for at prioritere yderligere tid til opgaver i tilknytning til undervisning på bekostning af tid til undervisning.

Det er af Center for Skole i Slagelse Kommune præciseret, at lærernes professionelle råderum og ansvar sker under skoleledelsens ansvar, og at ledelsen fortsat har mulighed for at gribe ind i forhold til lærernes undervisning, opgaver i tilknytning til undervisning og andre opgaver.

4.5.2 Ændringer i løbet af skoleåret

I den centrale A08 fremgår det, at ændringer i løbet af skoleåret snarest muligt drøftes mellem skoleledelsen og den berørte lærer. Udgangspunktet er, at leder og lærer drøfter ændringer. I Slagelse Kommunes lokale arbejdstidsaftale er tilføjet eftersætningen ”jf. MED-aftalens bestemmelser.”

Center for Skole har oplyst konsulenterne om, at eftersætningen betyder, at der ved de enkelte skoler aftales retningslinjer og principper for omlægning af arbejdet i løbet af skoleåret, og at lederne disponerer inden for disse retningslinjer.

4.5.3 Pausetid til andre opgaver

I en ren A08 er elevpauser en opgave i tilknytning til undervisningen. Det bemærkes, at lærernes pauser ikke er reguleret i den centrale A08.

I den lokale arbejdstidsaftale i Slagelse Kommune er aftalt, at der ved tidsfastsættelsen af andre opgaver skal tages højde for nødvendige pauser.

Center for Skole har oplyst om, at der ved overgangen til A08 dermed er aftalt at tildele yderligere pausetid til andre opgaver, end det var tilfældet før overgangen til A08 og dermed yderligere tid end den pausetid, som indgår i omregningsfaktoren.

5. Lærernes nettoarbejdstid

5.1. Nettoarbejdstiden

Gennemsnitligt medgår der 183,8 time pr. lærer til afvikling af 5 ugers ferie og 66,6 timers frihed i forbindelse med søgnehellidage i skoleåret 2009/2010.

Når ferie ikke modsvares 5 uger af 37 timer = 185 timer skyldes det lærere, der til- eller fratræder i løbet af skoleåret uden fuld afvikling af 5 ugers ferie.

Omfanget af tid til frihed i forbindelse med søgnehellidage er højere end de 59,2 timer pr. lærer, som følger af de 8 søgnehellidage i skoleåret 2009/2010.

Konsulenterne har undersøgt årsagen, og det beror på den lokalt indgåede arbejdstidsaftale, hvor nettoarbejdstiden for en lærer er fastsat til 1.672,5 timer i skoleåret 2009/2010 og 2010/2011.⁶

Det svarer til nettoarbejdstiden i skoleår med 9 søgnehellidage, som falder på skoledage. I skoleår, hvor en eller flere søgnehellidage falder på lørdage og/eller søndage, er konsekvensen af den aftalte nettoarbejdstid, at lærerne får 7,4 timer pr. søgnehellidag, som falder på lørdage eller søndage, hvor lærerne i forvejen har fri.

Det er både tilfældet i skoleåret 2009/2010, hvor der falder 8 søgnehellidage på skoledage, og i skoleåret 2010/2011, hvor antallet af søgnehellidage, der falder på skoledage, kun er 6.

Konsulenterne har orienteret forvaltningen om denne problemstilling. Forvaltningen oplyser, at man ikke har været opmærksom på problemstillingen i forbindelse med indgåelse af aftalen.

Forvaltningen har derfor taget initiativ til drøftelser med lærerkredsen for at få rettet op på dette forhold. Efter det oplyste har forhandlingerne resulteret i, at der er fastsat en årlig nettoarbejdstid på 1.680 timer pr. lærer.

Denne justering af lokalaftalen vil formentligt – grundet det fremskredne tidspunkt – have begrænset effekt i skoleåret 2009/2010. For det kommende skoleår vil det reducere tabet af nettoarbejdstid, men lærerne vil dog fortsat være begunstiget med en lavere nettoarbejdstid end kommunens øvrige ansatte i de kommende to skoleår.

I resten af kommunalbestyrelsens valgperiode vil Slagelse Kommune miste 21,8 nettoarbejdstimer pr. lærer, svarende til nettoarbejdstiden for 8,2 lærere, og et tab af kommunal service på 3,4 mio. kr.

Fra skoleåret 2012/13 og fremover vil Slagelse Kommune begynde at hente noget af den tabte tilbage igen, fordi alle 9 søgnehellidage falder på arbejdsdage, hvilket betyder, at nettoarbejdstiden bliver på 1.672,4 timer.

⁶ 750 timer x 2,23 = 1.672,5 timer

5.2. Frihed pga. den 6. ferieuge, afspadsering og andet fravær

Af lærernes nettoarbejdstid anvendes gennemsnitligt 28,5 timer pr. lærer på forskellige former for fravær, hvilket er mere end både Capacents landsgennemsnit og gennemsnittet for de 5 sammenligningskommuner.

Det betyder, at der i Slagelse Kommune er hhv. 4,5 og 9,1 timer færre timer til rådighed for undervisning og øvrige arbejdsopgaver end på skolerne i Capacents landsanalyse og gennemsnittet for skolerne i sammenligningskommunerne.

Tabel: Gennemsnit pr. lærer af frihed pga. den 6. ferieuge, afspadsering og andet fravær

Fravær:	Slagelse	Capacent	5 kommuner
Frihed 6 ferieuge	20,5	16,0	12,8
Afspadsering	3,5	1,0	4,1
Andet fravær	5,1	7,0	2,6
Fravær i alt:	29,1	24,0	19,4

5.2.1. Fravær grundet den 6. ferieuge

Fraværet i forbindelse med den 6. ferieuge er med 20,5 timer pr. lærer højere i Slagelse Kommune end i de kommuner, der sammenlignes med. Som det fremgår af rapportens bilag 1 er det gennemsnitlige fravær estimeret på baggrund af en stikprøve fra tre skoler.

Praksis på skoleområdet er at ønske om frihed pga. feriefridage, afvikles ved en nedskrivning af lærernes nettoarbejdstid, således af friheden ikke influerer på antallet af skoledage, hvor lærerne kan løse arbejdsopgaver på skolen. Det har i mange kommuner medført, at mange lærere afvikler feriefridagene ved betaling.

I Slagelse Kommune har lærerne mulighed for at afvikle feriefridagene ved betaling, som en nedskrivning af deres nettoarbejdstid eller som frihed på hele (skole)dage. På baggrund af samtaler med skolelederne er det konsulenternes indtryk, at det er helt sædvanligt, at lærere har mulighed for at afvikle 2-3 feriefridage på hele skoledage.

5.2.2. Afspadsring

Afspadsring dækker frihed, som er givet som kompensation for overtid i skoleåret 2008/2009. Tidsforbruget på 3,5 time pr. lærer giver en indikation af en praksis, hvor skolerne løser en del af deres opgaver via overarbejde.

5.2.3. Andet fravær

De 5,1 times "andet fravær" pr. lærer kan helt overvejende henføres til organisationsarbejde i den lokale lærerkreds og lærere, som har fået nedsat deres nettoarbejdstid pga. ansættelse i fleksjob.

6. Den egentlige undervisning

6.1. Den gennemsnitlige undervisningstid

Analysen viser, at lærerne på de 19 skoler i Slagelse Kommune i gennemsnit underviser 614,5 timer, svarende til 36,4 % af den anvendte arbejdstid, ekskl. ferie og sønehelligdage. Omregnet til ugentlige lektioner af 45 minutters varighed svarer det til 20,5 ugentlige lektioner pr. lærer.

Der er tale om egentlig undervisning, dvs. undervisning i folkeskolens obligatoriske fag, jf. folkeskolelovens § 16, og omfatter almindelig klasse/holdundervisning, specialklasser, modtageklasser, specialundervisning og AKT-timer, undervisning af tosprogede samt vikartimer.

Timerne dækker endvidere elevernes almindelige grundskema på lejrskoler samt lektionstimetallet i eksamensfagene i prøveperioden.

Også fravær i forbindelse med kurser og efteruddannelse, den 6. ferieuge, seniordage og andre former for tjenestefrihed, er i datamaterialet registreret som "undervisning". Det har konsulenterne dog korrigeret for – se nærmere rapportens bilag 2.

Som bilag 2 til denne rapport vedlægges de registrerede data med korrektion af timer til undervisning, opgaver i tilknytning til undervisningen, fravær samt anden tid.

Der er derimod ikke korrigeret for, at lærerne i skoleåret 2009/2010 har fået en "arbejdsfri" skoledag, fordi undervisning og opgaver i tilknytning hertil fastsættes på grundlag af 200 skoledage, selvom der kun er 199 skoledage i skoleåret 2009/2010.

6.2. Skolerne på tværs

Da der ikke foreligger fraværsoplysninger på alle skoler, som dækker de typer fravær, som er nævnt ovenfor, bør man dog være forsigtig med at drage konklusioner på grundlag af sammenligninger af undervisningstimetallet på tværs af de 19 skoler.

Variationen mellem skolerne – før korrektion af fravær i forbindelse med kurser, efteruddannelse og 6. ferieuge – ligger fra 578 til 670 timer pr. lærer. Det store flertal af skoler ligger dog mellem 628 og 646 timer pr. lærer.

Konsulenterne vurderer på den baggrund, at det gennemsnitlige undervisningstimetal – med de i afsnit 3.5. nævnte korrektioner – ligger på et niveau fra 610 til 628 timer pr. lærer.

6.3. Sammenligning med andre kommuner

Når det gælder den obligatoriske undervisning efter folkeskolelovens bestemmelser⁷ underviser lærerne i Slagelse Kommune ca. 35 timer mindre pr. lærer end niveauet i Capacents landsanalyse.

Niveauet i Slagelse er også lavere end det konsulenterne har registreret i en række af de skoleanalyser, som KL's Juridiske Kontor har gennemført i de sidste to år i: Albertslund Kommune, Høje-Taastrup Kommune, Esbjerg Kommune, Lolland Kommune og Faxe Kommune.

Gennemsnittet for de 5 sammenligningskommuner ligger således på 641,9 timer pr. lærer, svarende til 38,0 % af arbejdstiden, ekskl. ferie og søgnehellidage.

I Slagelse Kommune ligger den gennemsnitlige undervisningstid pr. lærer således lavere end både Capacents landsanalyse og gennemsnittet af de 5 sammenligningskommuner.

⁷ Folkeskolelovens §§ 3 og 16.

7. Ressourcetildelingen

7.1. Den egentlige undervisning

Skolerne får tildelt ressourcer på grundlag af det vejledende timetal. Herudover får alle skoler ressourcer til specialundervisning, som udover almindelig specialundervisning dækker AKT-timer, specialpædagogisk, modtageklasser samt undervisning af tosprogede elever.

Pr. lærerstilling udgør ressourcen til disse undervisningsopgaver 572,1 timer, mens den almindelige specialundervisning svarer til et gennemsnit på 117,4 timer pr. lærer.

Til den vidtgående specialundervisning i specialklasser på 5 skoler ydes ressourcer til undervisning efter det vejledende timetal, hvilket gennemsnitligt lægger medfører et ressourceforbrug på 50,6 timer pr. lærer.

I skoleåret 2009/2010 får skolerne således en lærerstilling pr. **622,7 timers undervisning**. Hertil kommer timer til holddannelse og valgfag i overbygningen, jf. afsnit 7.2.

7.2. Anden undervisning

På opgaver som i ressourcefordelingsmodellen er benævnt "anden undervisning" anvendes i gennemsnit **76,5 timer pr. lærer**. Der er tale om følgende aktiviteter:

- Svømning på 4. klassetrin
- Prøver og censur
- Anden undervisning, bl.a. valgfag i overbygningen.
- Holddeling på mellemtrinet

Ressourcetildelingen til svømning på 4. klassetrin gives til dækning af transporttiden i forbindelse med elevernes svømmetimer, og har som sådan karakter af en tilsynsopgave.

Ressourcetildelingen til prøver og censur ydes udover den tid der frigives i prøveperioden, hvor undervisningen er suspenderet. Denne tildeling gives fordi det er forudsat, at der er forbundet et højere ressourceforbrug til afvikling af folkeskolens afgangsprøver.

Endeligt ydes der en timeramme til ”anden undervisning”⁸, som dækker lejrskoler, ekskursioner, skolebibliotek, sociale og kulturelle arrangementer, it-undervisning og udviklingsarbejde.

Efter skolernes valg kan timerammen endvidere anvendes til holddeling, anderledes tilrettelagt undervisning eller opretholdelse af klasser, som egentligt grundet elevtallet skulle sammenlægges⁹, dvs. egentlige undervisningsopgaver.

Timerammen beregnes på grundlag af elevtallet, og der gives:

- 3,3 timer pr. elev fra 0.-6. klasse
- 7,5 timer pr. elev fra 7.-9. klasse
- 12,0 timer pr. elev i specialklasser

Center for Skole har oplyst, at de højere tildelinger til elever på 7.-9. klassetrin gives med henblik på undervisning i valgfag i overbygningen.

Konsulenterne har derfor lagt til grund, at 3,3 timer pr. elev i alle normal og specialklasser dækker lejrskoler, ekskursioner, skolebibliotek, sociale og kulturelle arrangementer, it-undervisning og udviklingsarbejde, mens timer herudover dækker holddeling, valgfag og anderledes tilrettelagt undervisning.

Af den samlede ressource på 76,5 time pr. lærer anvendes 21,0 time på egentlig undervisning.

De resterende 55,5 time er tildelt med henblik på dækning af ”opgaver i tilknytning til undervisningen”, som fx sociale- og kulturelle arrangementer, eller under ”andre opgaver”, fx supplerende tid til lejrskoler og prøver og censur. Niveaulet svarer til Capacents landsgennemsnit på 56 timer pr. lærer.

7.3. Øvrig anden tid

Til øvrig anden tid gives **973,3** timer pr. lærer. Tildelingen dækker:

- Øvrige opgaver i tilknytning til undervisningen (913,5 time pr. lærer)
- Ekstra forberedelsestid til specialklasser (11,1 timer pr. lærer)
- Efteruddannelse (21,9 timer pr. lærer)
- Aldersreduktion (26,7 timer pr. lærer)

⁸ Transporttid i forbindelse med svømning samt supplerende til prøver og censur

⁹ Se Styrelsesvedtægten for skolevæsnets i Slagelse Kommune punkt 6.2.

7.4. Vurdering af effektiviteten

Konsulenterne konkluderer på baggrund af afsnit 7.1 til 7.3., at skolerne tildeles ressourcer så der for 1.672,4 nettoarbejdstimer kan gennemføres **643,8 timers egentlig undervisning**.¹⁰

Det kan sammenholdes med de indsamlede data, hvorefter den planlagte undervisning pr. lærer – med korrektion af fravær fra undervisningen pga. feriefridage, kurser og seniordage – udgør 614,5 timer pr. lærer.

Konsulenterne konkluderer på den baggrund, at den gennemsnitlige undervisningstid er ca. 29,4 timer lavere pr. lærer end det skolerne får udmeldt ressourcer til.

Det bør indgå i vurderingen, at skolerne har frihed til at anvende den udmeldte ressource, når blot de opfylder folkeskolens vejledende timetal.

I **Slagelse Kommune** får skolerne for 643,8 undervisningstimer tildelt 1.672,4 nettoarbejdstimer til at løse de samlede opgaver på skolerne. Det svarer til et forholdstal mellem undervisning og øvrige arbejdsopgaver på 1 = 1,60 nettoarbejdstimer.

I **Høje-Taastrup Kommune** får skolerne for 661,1 undervisningstimer tildelt 1.672,4 nettoarbejdstimer til at løse de samlede opgaver på skolerne. Det svarer til et forholdstal mellem undervisning og øvrige arbejdsopgaver på 1 = 1,53 nettoarbejdstimer.

I **Esbjerg Kommune** får skolerne for 672,0 undervisningstimer tildelt 1.672,4 nettoarbejdstimer til at løse de samlede opgaver på skolerne. Det svarer til et forholdstal mellem undervisning og øvrige arbejdsopgaver på 1 = 1,49 nettoarbejdstimer.

På baggrund af, at Slagelse Kommune giver en relativ høj tildeling af tid til øvrige opgaver udover den egentlige undervisning er det alligevel overraskende, at det reelle forholdstal mellem undervisning og de samlede opgaver er på 1,70¹¹, og at en relativt stor del af den samlede undervisningsressourcer anvendes på andre opgaver end undervisning.

Mulighederne for at ændre kommunens effektivitet og/eller serviceniveau påvirkes i væsentlig grad af det forhold, at kommunen er overgået til en A.08 aftale. Hermed har man fastlåst prisen for en undervisningstime.

¹⁰ 609,1 timer (afsnit 7.1.) og 20,5 timer (afsnit 7.2) = 629,6 timer.

¹¹ 1.046 timer til alle andre opgaver end undervisning: 614,5 timers undervisning = 1,70.

Effekten heraf er, at man kun kan forbedre den ”indre effektivitet” i kommunen, i retning af flere lektioner pr. lærer, ved at omprioritere i andre opgaver, hvilket der som tidligere anført er begrænsede muligheder for.

8. Opgaver i tilknytning til undervisningen

8.1. Den kommunale omregningsfaktor

Konsulenterne har haft til opdrag at belyse, hvordan den øvrige del af medarbejdernes arbejdstid anvendes på opgaver i tilknytning til undervisningen.

Omfanget af tid til opgaver i tilknytning til undervisningen fastsættes efter bestemmelser i den lokale arbejdstidsaftale, som er indgået med lærerkredsen, og tildeles efter følgende regler:

Som udgangspunkt gives der for hver undervisningstime 1,23 nettoarbejdstime, dog 1,32 time til nyansatte, og 1,50 nettoarbejdstime pr. undervisningstime i specialklasser.

Det udløser et samlet gennemsnitligt tidsforbrug på 778,9 timer pr. lærer. For hver times undervisning svarer det til 1,27 timer.

8.2. Lederdisponeret tid

Der tildeles gennemsnitligt 18,7 timer pr. lærer til opgaver i tilknytning til undervisningen, men tidsforbruget er meget forskelligt fra skole til skole.

Ud over den tid, som er tildelt som en del af omregningsfaktoren, gives der på de enkelte skoler i forskelligt omfang yderligere supplerende tid til opgaver i tilknytning til undervisningen.

Tablet: Timer pr. lærer til lederdisponeret tid til opgaver i tilknytning til undervisningen

Skole:	Timer
Hashøjskolen	3,3
Kirkeskovskolen	5,7
Skælskør Skole	7,0
Baggersenskolen	9,8
Broskolen	10,6
Stillinge Skole	10,8
Vestermose Skole	14,8
Eggeslevmagle Skole	16,4
Søndermarksskolen	16,7
Hvilebjerg Skole	17,3
Flakkebjerg Skole	18,1
Tårnborq Skole	18,2
Marievangsskolen	18,4
Nymarksskolen	18,7
Dalrose Skole	24,0
Antvorskov Skole	26,8
Nørrevangsskolen	29,9
Vemmelev Skole	30,7
Boeshunde Skole	33,0
Gennemsnit	18,7

Som det fremgår af rapportens kapitel 4 er det vurderingen, at den overvejende del af de arbejdsopgaver, som der gives yderligere tid til, allerede er afhandlet med omregningsfaktorerne i lokalaftalen.

Da der således er tale om, at der er givet ekstra tid til opgaver, som allerede er tildelt tid via omregningsfaktoren, er disse opgaver reelt blevet opprioriteret ved, at der er sket en opgaveglidning.

Det giver efter konsulenternes opfattelse mulighed for, at disse yderligere timer kan omprioriteres til timer til undervisning.

8.2.1 Teamkoordinator o.l. og teamsamarbejde

Ved 8 skoler i Slagelse Kommune gives der tid til at være tovholder, teamtovholder, teamkoordinator o.l. Der gives i gennemsnit 1,5 timer pr. lærer til teamkoordinatorer og 0,7 time pr. lærer til teamsamarbejde.

Hvor meget tid, der gives for at være teamkoordinator o.l. varierer mellem 15 timer pr. teamkoordinator og op til 45 timer pr. teamkoordinator.

Ved 11 skoler er der ikke afsat særlig tid til opgaven som teamkoordinator o.l.

Center for skole har oplyst konsulenterne om, at der ikke er aftalt at opprioritere opgaven som teamkoordinator o.l. ved at tildele denne opgave yderligere timer i forbindelse med overgangen til den lokale A08. Det betyder, at der ved overgangen til den lokale A08 er sket en opgaveglidning ved, at opgaven som teamkoordinator o.l. reelt er blevet opprioriteret.

8.2.2. LP-skoleudviklingsprojektet

13 skoler i Slagelse Kommune har afsat særlig tid til opgaver i forbindelse med, at skolerne indgår i et LP-projekt. Konsulenterne er blevet oplyst om, at LP-projektet er projekt, som har til formål at udvikle pædagogiske undervisningsmetoder.

I gennemsnit er der i Slagelse Kommune afsat 8,3 timer i gennemsnit pr. lærer til opgaver i forbindelse med LP-projektet fordelt på 6,2 timer til LP-modellen og 2,1 timer til LP-tovholder/koordinator.

Antallet af timer til opgaver i forbindelse med LP-skoleudviklingsprojektet svinger fra 0,5 timer i gennemsnit pr. lærer til 18,3 timer i gennemsnit pr. lærer.

Timerne til opgaven som LP-tovholder fordeler sig mellem 1,7 timer i gennemsnit pr. lærer til 7,5 timer i gennemsnit pr. lærer.

To skoler har alene afsat tid til LP-modellen (hhv. 2,6 timer og 0,5 timer i gennemsnit pr. lærer), mens to andre skoler alene har afsat tid til opgaven som LP-tovholder (hhv. 3,3 timer og 5,3 timer i gennemsnit pr. lærer).

Idet LP-skoleudviklingsprojektet vedrører udvikling af undervisningen, indgår opgaver i relation til LP-projektet i en ren A08 i omregningsfaktoren som opgaver i tilknytning til undervisningen. Hvis lærere som en del af LP-projektet deltager i et konkret kursus eller uddannelsesforløb, gives der tid til dette som en anden opgave.

Center for Skole har oplyst konsulenterne om, at der ikke er aftalt at opprioritere LP-projektet ved at tildele det yderligere timer i forbindelse med overgangen til den lokale A08. Det betyder, at der ved overgangen til den lokale A08

er sket en opgaveglidning ved at samarbejde om og udvikling af undervisningen i form af LP-projektet reelt er blevet opprioriteret.

8.2.3. Teamudvikling og anden skoleudvikling

På 11 af de 19 skoler i kommunen gives der i gennemsnit 3,5 timer pr. lærer til anden skoleudvikling, fx pædagogisk udvikling, som svinger mellem 0,2 timer i gennemsnit pr. lærer til 15,9 timer i gennemsnit pr. lærer.

Enkelte skoler i Slagelse Kommune har valgt at give ekstra timer til teamudvikling uden for omregningsfaktoren, som svinger mellem 7 til 10 timer pr. lærer.

I en ren A08 indgår al tid til teamudvikling og anden skoleudvikling - dvs. opgaver som har sammenhæng med eller udspringer af undervisningen og som ikke er oplyst i § 4 (Andre opgaver) - i omregningsfaktoren som en opgave i tilknytning til undervisningen.

Center for Skole har oplyst konsulenterne om, at der ikke er aftalt at opprioritere teamudvikling og anden skoleudvikling ved at tildele det yderligere timer i forbindelse med overgangen til den lokale A08. Det betyder, at der ved overgangen til den lokale A08 er sket en opgaveglidning ved at teamudvikling og anden skoleudvikling reelt er blevet opprioriteret.

8.2.4. Fagudvalgsformænd

13 af de 19 skoler i Slagelse Kommune giver timer til at løse opgaven som fagudvalgsformand fordelt mellem 2 timer pr. fagudvalgsformand og op til 22 timer pr. fagudvalgsformand.

Der er afsat 3 timer pr. lærer i gennemsnit i Slagelse Kommune til at varetage opgaven som fagudvalgsformand.

Det at være fagudvalgsformand er en opgave, som knytter sig til undervisningen og udvikling af undervisningen. I en ren A08 er denne opgave derfor en opgave i tilknytning til undervisningen og dermed en del af omregningsfaktoren.

Center for Skole har oplyst konsulenterne om, at der ikke er aftalt at opprioritere opgaven som fagudvalgsformand ved at tildele fagudvalgsformænd yderligere timer i forbindelse med overgangen til den lokale A08. Det betyder, at der ved overgangen til den lokale A08 er sket en opgaveglidning ved at opgaven som fagudvalgsformand reelt er blevet opprioriteret.

8.3. Samlet vurdering af tidsforbruget

Det samlede tidsforbrug i Slagelse Kommune til ”opgaver i tilknytning til undervisningen” udgør således 797,5 timer pr. lærer. Der er tale om et ressourceforbrug, hvor de samlede omkostninger for 1 times undervisning er 2,30 nettoarbejdstimer.

I sammenligningskommunerne er det gennemsnitlige tidsforbrug pr. lærer 783,7 timer, svarende til et ressourceforbrug på 2,22 nettoarbejdstime pr. undervisningstime.

Slagelse Kommune giver således 0,08 time mere pr. undervisningstime til ”opgaver i tilknytning til undervisningen”. Med udgangspunkt i det aktuelle niveau for undervisning på 614,5 timer pr. lærer medfører det et **merforbrug pr. lærer på 47 timer.**

9. Anden tid

9.1. Andre opgaver

Til opgaver under "anden tid" anvendes gennemsnitligt 248,4 time pr. lærer i Slagelse Kommune. Det kan sammenholdes med gennemsnittet i sammenligningskommunerne på 242,6 timer pr. lærer. Tidsforbruget til "andre opgaver" er således 5,8 timer mere pr. lærer i Slagelse Kommune end i sammenligningskommunerne.

9.2. Aftalefastsat tid

Af oversigten neden for fremgår sammensætningen af tidsforbruget på de 139,7 timer, som er betinget af vilkår som er fastsat ved aftale eller kommunalt fastsatte regler, som fx seniordage.

Det bemærkes, at det gennemsnitlige tidsforbrug i forbindelse med fravær pga. af seniordage er skønnet til 4,5 time pr. lærer, jf. rapportens afsnit 3.5.

I forhold til tabellen bemærkes, at forbruget af tid til aldersreduktion og skolebibliotek adskiller sig markant fra sammenligningskommunerne.

Tablet: Andre opgaver, hvor tidsforbruget er fastsat af kommunen

Tidsforbrug til opgaver og funktioner:	Slagelse	5 kommuner
Klasselærer	47,0	45,9
Skolebibliotek:	44,5	32,2
Kommunal skoleudvikling	3,3	4,7
Lejrskoler	7,5	7,7
Afgangsprøver og censur	2,9	4,0
Tillidshverv o.l.	10,8	10,6
Aldersreduktion	23,7	18,9
Gennemsnit	139,7	124,0

9.2.1. Aldersreduktion

Aldersreduktion skyldes centralt fastsatte bestemmelser om, at lærere, der er fyldt 60 år har ret til at få reduceret arbejdstiden med 175 timer årligt. Sammensætning af lærerkorpsen er derfor bestemmende for det konkrete tidsforbrug i en kommune.

9.2.2. Skolebibliotek

Derimod er det høje tidsforbrug til skolebibliotek et resultat af den lokalt indgåede A.08-aftale. De lokale parter har aftalt, at der for hver skolebibliotekar gives en grundtid på 50 timer. Herudover er det aftalt, at der til bibliotekarfunktionen afsættes 60 timer pr. klasse.

Den lokalt indgåede akkordaftale udløser et ressourceforbrug på 44,5 timer pr. lærer, hvilket er ca. 50 % højere end 29,0 timer pr. lærer, som var gennemsnittet i Capacents landsanalyse, og knapt 40 % mere end 32,3 timer pr. lærer, som var det gennemsnitlige forbrug i de 5 sammenligningskommunerne.

9.3. Lederdisponeret tid

På ”andre opgaver”, som ikke er fastsat af kommunen via lokalaftalen eller andre central fastsatte retningslinjer, anvendes 108,7 timer pr. lærer.

Lederdisponerede ”andre opgaver” er fx følgende: møder for alle lærere, pædagogiske dage, medarbejderudviklingssamtaler, efter- og videreuddannelse, konkrete opgaver og funktioner på skolen, elevrådskontakt, tilsynsopgaver, vejledningsopgaver, IT, herunder vejledning af elever, pædagogiske administrative opgaver, projekter og opgaver uden for egen skole samt resttimer afsat til vikardækning og/eller uforudsete opgaver.

9.3.1. Mødevirksomhed og pædagogiske dage

På møder for alle lærere, herunder pædagogiske dage, anvendes der gennemsnitligt 29,8 timer pr. lærer, hvilket svarer til niveauet i de 5 sammenligningskommuner.

Tabel. Det gennemsnitlige tidsforbrug til mødevirksomhed og pædagogiske dage

Skole:	Timer
Hvilebjerg Skole	10,2
Boeslunde Skole	11,6
Eggeslevmagle Skole	16,3
Skælskør Skole	17,9
Hashøjskolen	19,5
Flakkebjerg Skole	20,4
Nymarksskolen	21,4
Dalmose Skole	22,0
Stillinge Skole	25,2
Marievangsskolen	25,2
Vestermose Skole	26,5
Søndermarksskolen	26,5
Baggersenskolen	27,6
Kirkeskovskolen	28,0
Antvorskov Skole	32,2
Tårnborg Skole	36,9
Broskolen	37,0
Vemmelev Skole	39,0
Nørrevangsskolen	68,5
Gennemsnit	29,8

Som det fremgår af tabellen er spredningen i anvendt tid på skoleniveau ganske stor. Det vurderes derfor, at der for skoler med et forbrug over det kommunale gennemsnit er mulighed for en strammere prioritering.

9.3.2. Medarbejderudviklingssamtaler

Den anvendte tid på medarbejderudviklingssamtaler ligger på et meget ensartet niveau på 1 til 2 timer pr. lærer, og udgør i gennemsnit 1,3 time pr. lærer. Det er sædvanligt, og svarer til niveauet i de 5 sammenligningskommuner.

Niveauet for anvendt tid på medarbejderudviklingssamtaler i Slagelse Kommune vurderes på den baggrund at være gennemsnitligt.

9.3.3. Efter og videreuddannelse

På efter- og videreuddannelse anvendes der gennemsnitligt 25,4 time pr. lærer, som nogenlunde svarer til tidsforbrug på 26,0 timer pr. lærer i Capacents landsanalyse og 22,2 timer pr. lærer i de 5 sammenligningskommuner.

Det bemærkes, at forbruget af tid til kurser og efteruddannelse er fastsat på grundlag af et skøn. Udover 5,3 time til kurser og efteruddannelse er der tillagt 20,1 time pr. lærer, jf. rapportens bilag 1.

Niveauet for anvendt tid på efter og videreuddannelse i Slagelse Kommune vurderes på den baggrund at være gennemsnitligt.

9.3.4. Konkrete opgaver og hverv samt pædagogiske-administrative opgaver på skolen

På konkrete opgaver og funktioner samt pædagogisk og administrative opgaver anvender skolerne gennemsnitligt 40,2 timer pr. lærer.

Der er tale om følgende typer af opgaver og funktioner: løsning af planlægningsopgaver, arbejde i interne udvalg på skolen, deltagelse i skolebestyrelsesmøder, funktioner som ordstyrer og referent i Pædagogisk Råd, tilsyn med skolepatrulje, tutorfunktion for nyansatte lærere, opgaver vedrørende SSP-arbejde, testlærerfunktioner, opgaver med organisering af legepatrulje, elevrådskontakt, tilsynsopgaver, vejledningsopgaver, eksempelvis læsevejledere, IT-opgaver, herunder vejledningsopgaver af elever, pædagogisk-administrative opgaver, fx skemalægning, indkøb og praktiske arbejdsopgaver på skolen, opgaver og hverv udenfor egen skole, fx deltagelse i kommunale udvalg

Tidsforbruget i Slagelse på dette område er lavere end i de kommuner, der sammenlignes med. Således var tidsforbruget i Capacents landsanalyse 51,0 timer pr. lærer, mens det var helt oppe på 52,2 timer pr. lærer i sammenligningskommunerne.

Tidsforbruget er således lavere end i sammenligningskommunerne, men gennemsnittet i Slagelse Kommune dækker en betydelig variation.

Det vurderes derfor, at skolerne med et tidsforbrug over det kommunale gennemsnit vil have mulighed for en strammere prioritering med henblik på at øge omfanget af undervisning.

Tabel. Det gennemsnitlige tidsforbrug til konkrete opgaver og hverv samt pædagogisk-administrative opgaver på skoleniveau

Skole:	Timer
Boeslunde Skole	6,6
Marievangsskolen	24,2
Hvilebjerg Skole	25,3
Antvorskov Skole	28,0
Tårnborg Skole	33,1
Dalmose Skole	33,2
Broskolen	33,5
Kirkeskovskolen	39,0
Søndermarksskolen	40,1
Baggersenskolen	40,5
Eggeslevmagle Skole	40,6
Skælskør Skole	45,8
Vemmelev Skole	51,3
Nymarksskolen	51,6
Flakkebjerg Skole	54,0
Stillinge Skole	54,1
Nørrevangsskolen	61,7
Vestermose Skole	68,8
Hashøjskolen	97,5
Gennemsnit	41,6

9.3.5. Resttimer

Det gennemsnitlige omfang af ”resttimer” er på 10,6 timer pr. lærer. Heraf er 3,1 på forhånd disponeret til brug i forbindelse med vikardækning, men var endnu ikke anvendt da analysen blev gennemført i slutningen af april måned 2010.

De resterende 7,5 timer var af skolelederne afsat til ”uforudsete opgaver”, idet sigtet har været, at timerne også skulle kunne anvendes på andre arbejdsopgaver end undervisning.

Det samlede tidsforbrug til resttimer – eller ikke-disponeret tid – er på niveau med tidsforbruget i de 5 sammenligningskommuner, og lavere end niveauet i Capacents landsanalyse.

Det vurderes imidlertid, at skolerne med et forbrug af resttimer, som ligger over det kommunale gennemsnit, må have mulighed for en strammere prioritering med henblik på at øge omfanget af undervisning.

Tabel. Gennemsnittet af "resttimer" pr. lærer:

Skole:	Timer
Kirkeskovskolen	0,0
Hashøjskolen	0,1
Antvorskov Skole	0,5
Vemmelev Skole	1,2
Stillinge Skole	2,1
Tårnborg Skole	4,5
Hvilebjerg Skole	4,9
Eggeslevmagle Skole	5,5
Broskolen	5,9
Flakkebjerg Skole	6,5
Vestermose Skole	7,4
Dalmose Skole	8,4
Skælskør Skole	9,7
Baggersenskolen	10,6
Boeslunde Skole	11,6
Marievangsskolen	11,7
Nymarksskolen	20,1
Nørrevangsskolen	30,4
Søndermarksskolen	32,3
Gennemsnit	10,6

9.4. Overtid

Det gennemsnitlige tidsforbrug af overtid er på 16 timer pr. lærer. Det samlede timetal udgør 9.851 timer. Med tillæg på 50 % bliver det 14.777 timer, svarende til bruttoarbejdstiden for 7,7 lærere.

Det er et overraskende højt niveau taget de udvidede muligheder for løbende omlægning af arbejdsopgaver i betragtning, som følger med en lokal A.08-arbejdstidsaftale.

Som det fremgår af den følgende tabel er spredningen også på dette område stor, og 11 skoler har således et omfang af overtid, der er højere end gennemsnittet i Capacent's landsanalyse. Af disse har 8 skoler et højere forbrug af overtid end gennemsnittet for de 5 sammenligningskommuner.

Tabel: Det gennemsnitlige overarbejde pr. lærer

Skole:	Timer
Hvilebjerg Skole	0,0
Boeslunde Skole	0,0
Flakkebjerg Skole	-